

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2023 – 2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	<i>Teologie ortodoxă pastorală</i>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Mariologia Evangheliilor. Problema „fraților Domnului” – repere exegetice			2.2. Cod disciplină		OLR0206
2.3. Titularul activității de curs			Lect. Dr. Ovidiu M. Neacșu				
2.4. Titularul activității de seminar			Lect. Dr. Ovidiu M. Neacșu				
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei	CO

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					11
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					1
Total ore activități individuale					47

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Explicarea “ Bunei-vestiri” mateiene și a teologiei acesteia C2. Interpretarea rolului de “mijlocitoare” al Mariei în viața creștinilor, potrivit Evangheliei după Ioan C3. Explicarea cultului Mariei cu argumente revelaționale C4. Interpretarea problematicii „frații Domnului” C5. Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi, cu referire la textele analizate
Competențe transversale	CT1. Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii CT2. Reflectarea evlaviei caracteristică cultului Mariei în Biserica creștină CT3. Dezvoltări ale cultului Mariei în pelerinaje mariologice CT4. Transmiterea mesajului teologic și moral al temei mariologice analizate CT5. Interpretarea și aplicarea aparatului critic la înțelegerea variantelor textului original pe baza raționamentului profesional Identificarea unor pasaje controversate în teologia comparativă contemporană CT6. Interferențe interconfesionale – abordări exegetice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Determinarea principiilor hermeneuticii eclesiale - Cunoașterea pericopelor mariologice din cele 2 Evanghelii - Înțelegerea cadrului apariției mariologiei mateiene prin comparație cu cea lucanică - Abordarea mariologiei Evangheliei a IV-a prin prisma simbolismului ioaneic
7.2 Obiectivele specifice	- Folosirea aparatului textual al edițiilor critice ale N.T. - Determinarea textului critic al Epistolelor prin compararea cu cel al literaturii patristice din Ediția Migne și Sources Chretienne

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
1. Maria, Maica Domnului, în paginile Bibliei	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
2. Mariologia în Evanghelia după Matei. Relația dintre genealogia lui Iisus (Mt 1,1-17) și „bunavestire” mateiană” (Mt 1,18-25)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
3. Mariologia în Evanghelia după Matei. „Bunavestire” mateiană – analiză exegetică (Mt 1,18-25)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică

4. Mariologia în Evanghelia după Matei. Pururea fecioria Maicii Domnului (Mt 1,25). Abordare exegetică	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
5. Mariologie și așteptare mesianică în Evanghelia copilăriei (Lc 1-2)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
6. Mariologia în Evanghelia după Luca. „Bunavestire” lucanică (Lc 1,26-38). Exegeza textului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
7. Mariologia în Evanghelia după Luca. Vizita Fecioarei Maria la Elisabeta (Lc 1,39-45). Începutul cultului Mariei. Exegeza textului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8. Mariologia în Evanghelia după Marcu	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
9. Mariologie ioaneică (In 2,1-12; 19,25-27). Puterea mijlocitoare a Maicii Domnului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
10. Mariologia în epistolele pauline. Femeia din Apocalipsa	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
11. Mariologia în hristologie	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
12. Problema „frații Domnului” – elucidată de exegeza biblică?	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
13. Mărturii ale Tradiției referitoare la „frații Domnului”	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
14. Concluzii	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8.2.Seminar	Metode de predare	Nr ore
1. Maria, Maica Domnului, în paginile Bibliei	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
2. Mariologia în Evanghelia după Matei. Relația dintre genealogia lui Iisus (Mt 1,1-17) și „bunavestire” mateiană” (Mt 1,18-25)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
3. Mariologia în Evanghelia după Matei. „Bunavestire” mateiană – analiză exegetică (Mt 1,18-25)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
4. Mariologia în Evanghelia după Matei. Pururea fecioria Maicii Domnului (Mt 1,25). Abordare exegetică	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
5. Mariologie și așteptare mesianică în Evanghelia copilăriei (Lc 1-2)	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
6. Mariologia în Evanghelia după Luca. „Bunavestire” lucanică (Lc 1,26-38). Exegeza textului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
7. Mariologia în Evanghelia după Luca. Vizita Fecioarei Maria la Elisabeta (Lc 1,39-45). Începutul cultului Mariei. Exegeza textului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică

8. Mariologia în Evanghelia după Marcu	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
9. Mariologie ioaneică (In 2,1-12; 19,25-27). Puterea mijlocitoare a Maicii Domnului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
10. Mariologia în epistolele pauline. Femeia din Apocalipsa	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
11. Mariologia în hristologie	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
12. Problema „frații Domnului” – elucidată de exegeza biblică?	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
13. Mărturii ale Tradiției referitoare la „frații Domnului”	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
14. Concluzii	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

BROWN, Raymond, *An Introduction to the New Testament* (The Anchor Bible), Doubleday, New York / London, 1997
 BROWN, Raymond, FITZMEYER, Joseph A., MURPHY, Roland E, *Introducere și Comentariu la Sfânta Scriptură*, Vol. I, Ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș, 2005
 CARSON, D.A., MOO Douglas, *Introducere în Noul Testament*, Oradea, 2007
 GUTHRIE, Donald, *New Testament Theology*, Inter-Varsity, Leicester, 1981
 KÜMMEL, Werner Georg, *Einleitung in das Neue Testament*, Berlin, 1993
 MARGUERAT, Daniel, *Introduction au Nouveau Testament. Son histoire, son écriture, sa théologie*, Labor et Fides, Genève, 2001
 MIHOC, Vasile, MIHOC, Daniel, MIHOC, Ioan, *Introducere în Studiul Noului Testament*, Vol. I, Sibiu 2001
 NIKOLAKOPOULOS, Konstantinos, *Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche. Grundlegende Fragen einer Einführung in das Neue Testament*, LIT Verlag, Berlin, 2011
 SCHNELLE, Udo, *Einleitung in das Neue Testament*, ed. II, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2005
 DESILVA, D.A., *An Introduction to the New Testament*, InterVarsity Press, Illinois USA, 2004
 TOFANĂ, Stelian, *Introducere în Studiul Noului Testament. Vol. I. Text și Canon. Istoria Epocii Noului Testament*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2000
 TOFANĂ, Stelian, *Studiul Noului Testament*, Curs pentru anul I de studiu, ediția a II-a revizuită și îmbunătățită, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2005

*

BRECK, John, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, EIBMBOR, București, 1999
 BRECK, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, Patmos, Cluj-Napoca, 2003
 COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Biblia în Biserică. Studii de ermineutică biblică și eseuri pe teme biblice*, Ed. Bizantină, București 1997
 COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermineutică biblică ortodoxă*, Ed. Bizantină, București, 2002
 COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Bibliografia biblică ortodoxă românească din sec. al XX-lea*, Ed. Bizantină, București, 2002 (format digital)
 COMAN, pr. prof. dr. Constantin, „Ermineutica biblică ortodoxă”, în *Orthodoxia* LV (2004) 3-4, pp. 26-48
 KITTEL, Gerhard, FRIEDRICH, Gerhard, *The Theological Dictionary of the New Testament*, Eerdmans, Grand Rapids, 1964
 MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, „Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii”, în *Herausgegeben von James D. G.*

Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile Mihoc, *Auslegung der Bibel* (WUNT 130), Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, pp. 3-28
 MURG, Adrian, „The Patristic Dimension of the Eastern Orthodox Approach to the Bible”, în *Teologia (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad. Facultatea de Teologie Ortodoxă)* XVI (2012) nr. 4, pp. 117-136
 PREDĂ, Constantin, „Introducere în critica textuală a Noului Testament”, în *Studii Teologice* (2000), nr. 1-2, pp. 12-22
 TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, *Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți*, vol. I, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000
 TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, *Studii biblice neotestamentare*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000
 TOFANĂ, Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian – coordonator –, Pr. Drd. Silviu Ioan NEGRUȚIU, Pr. Drd. Dan Eliodor MOLDOVAN,

Pr. Drd. Florin CODREA, Asit. Univ. Drd. Mirela MĂȚĂOANU, *Cercetarea nouetamentară românească – Ghid bibliographic*, Alma Mater, Cluj-Napoca, 2004

*

BĂLAJ, Sergiu-Vasile, *Tradiție și teologie în relatarea „Nașterii Mântuitorului” potrivit Evangheliei după Matei (1,18–2,23)*, Mega, Cluj-Napoca, 2014

BROWN, Raymond E., *The Gospel According to John (i-xii)*, Introduction, translation, and notes by Raymond E. Brown (The Anchor Bible), Doubleday & Company, New York, 1966.

BROWN, Raymond E., *The Gospel According to John (xiii-xxi)*, Introduction, translation, and notes by Raymond E. Brown, The Anchor Bible, Doubleday & Company, New York, 1970.

DINU, pr. prof. M., „Chipul Maicii Domnului în Evanghelia Sf. Luca”, în *G.B. XVIII* (1959), nr. 3-4, pp. 234-245 FRANCE, R.T., *Matthew* (NICNT), Eerdmans, Grand Rapids, 2007

GHEORGHIU, Vasile, *Sfânta Evanghelie după Matei cu comentariu*, Cernăuți, 1925

HAGNER, Donald, *Matthew 1-13* (WBC 33A) / *14-28* (WBC 33A), Word, Dallas, 1993 / 1995 KARAVIDOPOULOS, Ioannis, *Evanghelia după Marcu*, Editura Bizantină, București, 2005

KEENER, C. S., *The Gospel of John: A Commentary*, 2 vol., Hendrickson, Peabody, 2003

LUZ, Ulrich, *Das Evangelium nach Matthäus (Mt 1-7)* (EKK I/1) / *(Mt 8-17)* (EKK I/2) / *(Mt 18-28)* (EKK I/3), Benziger/Neukirchener, 1989/1990/1997.

MIHOC, Vasile, *Sfânta Evanghelie de la Ioan, introducere și comentariu*, Vol. I, Editura Teofania, Sibiu, 2003 MOLDOVAN, Alexandru, *Evanghelia copilăriei lui Iisus (Luca 1-2). Exegeză și teologie*, Mega, Cluj-Napoca, 2011 MURG, pr. prof. dr.

Adrian, *Soteriologia scrierilor lucanice*, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2011.

PERROT, Charles, „*Binecuvântată ești tu între femei*” (*Luca 1,42*). *Fecioara Maria în contextul primului secol creștin*, Col. „Scriptură, Tradiție, Liturgie” III, trad. Ștefan Munteanu, Editura Doxologia, Iași, 2018. SCHNACKENBURG, Rudolf,

Matthäusevangelium (1,1-16,20) (1/1) / (16,21-28,20) (1/2), Echter Würzburg, 1985/1987 SCRIMA, André, *Comentariu integral la Evanghelia după Ioan*, Editura Humanitas, București, 2008

STĂNILOAE, pr. prof. D., „Maica Domnului în prologul Evangheliei de la Luca”, în *O. XLII* (1980), nr. 3, pp. 443-453 TOFANĂ, Stelian, *Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”*, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

TOFANĂ, Stelian, *Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Luca și Ioan, Problema Sinoptică*, Volumul III, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

TOFANĂ, Stelian, *Simbolism și sacramentalitate în Evanghelia a IV-a*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003 ZEVINI, G., *Commentaire spirituel de L'Évangile de Jean*, Vol. 1-2, Médiaspaul, Paris, 1995/1996

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este menit a pregăti pe tinerii teologi pentru misiunea de preot, în care interpretarea Scripturii este latura principală a activității kerigmatice a Bisericii

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza a două subiecte extrase de student - posibile întrebări suplimentare ale</i>	100%

		<i>profesorului pentru edificarea asupra notei finale</i>	
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	-	-
		-	-
10.6 Standard minim de performanță: tratarea cel puțin a unui subiect de examen, indicarea unei minime bibliografii și răspunsul corect la o întrebare suplimentară			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

14.04.2023

Dr. Ovidiu M. Neacșu

Dr. Ovidiu M. Neacșu

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament

Pr. Prof. Univ. Dr. Ștefan ILOAIE